

การปกครองเปรียบเทียบ Comparative Government

ดร.วาสนา อ้นป้อม

เกณฑ์การประเมินผลการเรียน

ลำดับ	หัวข้อ	คะแนน	รายละเอียด
1	รายงานกลุ่ม (หัวข้อ 1-4) 1. การเปรียบเทียบระบบการปกครองของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน เช่น ไทย—มาเลเซีย หรือ ไทย—สิงคโปร์ 2. บทบาทของนายกรัฐมนตรีในระบบการเมืองไทยกับประเทศที่ใช้ระบบรัฐสภาเหมือนกัน เช่น ไทยกับญี่ปุ่น หรือไทยกับสหราชอาณาจักร 3. การเลือกตั้งในประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศประชาธิปไตยในเอเชีย เช่น ไทยกับเกาหลีใต้ 4. การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศอื่น เช่น ไทยกับอินโดนีเซีย หรือไทยกับฝรั่งเศส	25	
2	แบบฝึกหัดท้ายบท	25	บทที่ 1-12
3	เข้าเรียน	10	
4	สอบแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ	40	
	รวม	100	

การปกครองเปรียบเทียบ

Comparative Government

- บทที่ 1 การศึกษาการปกครองเปรียบเทียบ
- บทที่ 2 ความหมายของการเมืองเปรียบเทียบ
- บทที่ 3 วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลาทางการเมือง
- บทที่ 4 รัฐธรรมนูญและโครงการสร้าง
- บทที่ 5 การเรียกร้องผลประโยชน์และการถ่วงกรองผลประโยชน์
- บทที่ 6 การเมืองการปกครองในประเทศอังกฤษ

การปกครองเปรียบเทียบ

Comparative Government

บทที่ 7 การเมืองการปกครองในสหรัฐอเมริกา

บทที่ 8 การเมืองการปกครองในประเทศอิตาลี

บทที่ 9 การเมืองการปกครองในสหพันธ์รัฐรัสเซียและจีน

บทที่ 10 การเมืองการปกครองในประเทศฝรั่งเศส

บทที่ 11 การเมืองการปกครองในกลุ่มประเทศเอเชียอาคเนย์

บทที่ 12 ปัญหาของประชาธิปไตยในกลุ่มประเทศเอเชียอาคเนย์

บทที่ 1

การศึกษาการปกครองเปรียบเทียบ

1. เพราะเหตุใดจึงต้องศึกษาเปรียบเทียบ

- 1) การเรียนรู้เชิงเปรียบเทียบเป็นการเรียนรู้เพื่อให้มองเห็นมากขึ้น กว้างขึ้น (การรู้จักการเมืองการปกครองในประเทศอื่นมากขึ้น ทำให้รู้จักการเมืองการปกครองไทยมากขึ้น)
- 2) การศึกษาเปรียบเทียบนำไปสู่การศึกษาอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ และนำไปใช้วิเคราะห์อธิบายได้ถูกต้องมากขึ้น
- 3) การประมวลเหตุผล หาข้อสรุป และใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคาดเดาเหตุการณ์ หรือการทานายแนวโน้มหรือคาดการณ์ในอนาคต
- 4) นำไปใช้การรู้จักความแตกต่าง (จัดกลุ่มเพื่อแบ่งแยกความแตกต่าง ทำให้เกิดความเข้าใจชัดเจนขึ้นในเหตุผลของความแตกต่าง)

1. เพราะเหตุใดจึงต้องศึกษาเปรียบเทียบ

การศึกษาเปรียบเทียบก่อให้เกิดประโยชน์ ได้แก่

ขึ้น

1. ทำให้รู้จักการใช้เหตุผลในการเปรียบเทียบและมีแนววิเคราะห์ที่ชัดเจน
2. เรียนรู้ได้กว้างขึ้นและเรียนรู้ในแต่ละด้านได้ลึกซึ้งขึ้น
3. ทำให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างในด้านต่างๆ

2. ประเด็นของการศึกษา

1) ลักษณะทางการเมืองของประเทศนั้นมีที่มาอย่างไร (ศึกษาภูมิหลังในทางประวัติศาสตร์, สังคมและภูมิศาสตร์) เช่น

ระบบการปกครองยุโรปส่วนใหญ่มาจากพื้นฐานระบบนครรัฐ

สภาพภูมิศาสตร์มีส่วนกำหนดรูปแบบการปกครอง

▪ อาณาเขตกว้างมักมีรูปแบบ “รัฐรวม” เช่น สหรัฐอเมริกา, อินเดีย, รัสเซีย

▪ อาณาเขตขนาดเล็กมักมีรูปแบบ “รัฐเดี่ยว” เช่น อังกฤษฝรั่งเศส

ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น กลุ่มประเทศตะวันออกกลางที่เป็นแหล่งผลิตน้ำมัน

เชื่อเพลิงของโลก

2. ประเด็นของการศึกษา

ลักษณะของสังคมแบบดั้งเดิม ได้แก่

1. ความสัมพันธ์ทางสังคมยึดถือ **ครอบครัว** **กลุ่มเครือญาติสำคัญ** จึงเป็นสังคมที่มี **ลูกมาก ญาติเยอะ**
2. ประชากรส่วนใหญ่ทำงานในภาค **การเกษตร**
3. พัฒนาการทางการเมืองมีลักษณะของระเทศอำนาจแบบ **ประเพณี** และแบบ **บารมี**
4. ประชากร **รู้หนังสือ** น้อยและมีความ **ยากจน** เป็นส่วนใหญ่

2. ประเด็นของการศึกษา

2) ระบบการเมืองในแต่ละประเทศเป็นอย่างไร

- กระแสหลักของความคิดทางการเมืองในประเทศนั้นๆ
- ทักษะตีความเชื่อ
- พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในประเทศ
- ระบบการเลือกตั้ง
- พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์

3) ศึกษากลไกทางการเมืองปกครองรูปแบบของรัฐบาลและรัฐธรรมนูญ (ทำให้เข้าใจ

ระบบการทำงานและกระบวนการปกครองของประเทศต่างๆ เช่น การทำงานของรัฐบาล ภายใต้ระบบเผด็จการกับระบบประชาธิปไตยว่าแตกต่างกันอย่างไร)

2. ประเด็นของการศึกษา

4) การวัดผลของระบบการปกครองในแต่ละประเทศ หรือการหาข้อสรุป รูปแบบการปกครอง

- ภาพการดำเนินชีวิตของประชาชนภายใต้รูปแบบการปกครองแต่ละรูปแบบนั้นแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
- ระบบการเลือกตั้ง นั้นมีประสิทธิภาพ ความมั่นคง ใช้ได้อย่างเหมาะสมหรือไม่
- ประชาชนทุกส่วนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขหรือไม่

3. การจัดกลุ่มประเทศ

แนวทางการจัดกลุ่มประเทศ

มักจะยึดถือจากมาตรฐานในทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก แบ่งออก
ได้เป็น 3 กลุ่ม

1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมและมีระบอบการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตย
2. กลุ่มประเทศที่มีแนวคิดสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์เป็นหลัก
3. กลุ่มประเทศโลกที่ 3 (Third World) หรือกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries)

1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมและมีระบอบการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตย

กลุ่มประเทศนี้มักจะเป็นต้นแบบของการเมืองระบบเสรีประชาธิปไตยที่ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นผู้นำในทางเศรษฐกิจอีกด้วย ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ฝรั่งเศสและญี่ปุ่น เป็นต้น

อังกฤษเป็นประเทศแรกที่ก้าวเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรม ตามมาด้วยอเมริกา

กลุ่มประเทศที่มีแนวคิดเสรีนิยม (*Liberalism*) ได้จัดตัวเองเป็นกลุ่มโลกที่หนึ่ง (*First World*) ในช่วงสงครามเย็น และนับฝ่ายตรงข้ามเป็นกลุ่มโลกที่สอง (*Second World*) ซึ่งหมายถึงกลุ่มประเทศที่มีแนวคิดแบบสังคมนิยมและคอมมิวนิสต์

2. กลุ่มประเทศที่มีแนวคิดสังคมนิยมหรือ คอมมิวนิสต์เป็นหลัก

กลุ่มประเทศที่มีแนวคิดแบบ**สังคมนิยมและคอมมิวนิสต์** จัดเป็น
กลุ่มโลกที่ 2 (SecondWorld) ซึ่งเป็น การจัดกลุ่มประเทศในช่วง
สงครามเย็น อันหมายถึง สหภาพโซเวียต สาธารณรัฐประชาชนจีน
และกลุ่มประเทศยุโรป ตะวันออก

2. กลุ่มประเทศที่มีแนวคิดสังคมนิยมหรือ คอมมิวนิสต์เป็นหลัก(ต่อ)

ประเทศที่โดดเด่นในกลุ่มนี้ คือ **สหพันธรัฐรัสเซีย(Russian Federation)** ซึ่งเคยเป็นผู้นำสำคัญของโลกค่ายคอมมิวนิสต์และสังคมนิยม หลังการล่มสลายของระบบพรรคคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียต ทำให้ประเทศที่ปกครองโดยพรรคคอมมิวนิสต์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของโลกในขณะนี้คือ “**ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน**” ส่วนในปัจจุบันประเทศที่ยังคงมีการปกครองในลักษณะคอมมิวนิสต์ มี 5 ประเทศ คือ **เกาหลีเหนือ คิวบา จีน ลาว และเวียดนาม**

3. กลุ่มประเทศโลกที่สาม (Third World)

หรือกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries)

กลุ่มนี้ต่างจากกลุ่มหนึ่งและกลุ่มสองใน **ด้านเศรษฐกิจ** เป็นสำคัญ

- ด้านการปกครองมีทั้งที่เป็นลักษณะ **ประชาธิปไตย** **สังคมนิยม** และ **เผด็จการ**
- เป็นกลุ่มประเทศที่อยู่ในลักษณะที่ยัง **ต้องพึ่งพิงประเทศอื่น** หรือเคยเป็นอาณานิคมของประเทศมหาอำนาจในยุคแห่งการล่าเมืองขึ้นแบบดั้งเดิม
- กลุ่มนี้มีฐานะทาง **เศรษฐกิจต่ำกว่าสองกลุ่มแรก** รวมถึงการมี **ระบบการปกครองที่ไม่มั่นคง** คือ การปกครองโดยระบบเผด็จการหรือรัฐบาลทหาร รวมทั้งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่รัฐบาลมีฐานะไม่มั่นคง ไม่สามารถควบคุมกลไกการบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การจัดประเภทของระบบการเมือง

อริสโตเติล (Aristotle) เป็นนักปราชญ์ชาวกรีกที่เขียนหนังสือเรื่อง **การเมือง Politics** ได้แบ่งรูปแบบการปกครองในสมัยกรีกโดยใช้คำถามดังนี้

1. ปกครองโดย**ฐานะใด** หรือ**ปกครองเพื่อใคร** ซึ่งมองจากผลประโยชน์ที่ได้รับจากการปกครองว่าเพื่อประชาชนทุกคนเป็น**ส่วนรวม**หรือ**เพื่อตนเอง**เท่านั้น
2. **ใครปกครอง** ซึ่งมองจากจำนวนผู้ปกครองคือ **ปกครองคนเดียว** **ปกครองสองสามคน** หรือ**ปกครองหลายคน**

4. การจัดประเภทของระบบการเมือง

การแบ่งประเภทผู้ปกครองตามแนวคิดริสโตเติล

รูปแบบการปกครองออกได้เป็น 6 รูปแบบ

จำนวนผู้ปกครอง	รูปแบบที่ชอบธรรม : ปกครองเพื่อประโยชน์ ของคนส่วนใหญ่	รูปแบบที่จ้อฉล : ปกครองเพื่อประโยชน์ เฉพาะตนหรือกลุ่ม
คนเดียว	ราชาธิปไตย (Monarchy)	ทรราชย์ (Tyranny)
คนจำนวนน้อย	อภิชนาธิปไตย (Aristocracy)	คณาธิปไตย (Oligarchy)
คนจำนวนมาก	มัชนิมวิถีธิปไตย (Polity)	ประชาธิปไตย (Democracy)

4. การจัดประเภทของระบบการเมือง

ระบบการเมือง (Political System) มีลักษณะพื้นฐานดังนี้

1. รัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตย
2. ระบบเผด็จการอำนาจนิยม
3. ระบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ
4. ระบบคอมมิวนิสต์

thank you